

« فراسوی مدیریت »

سال سوم - شماره ۱۱ - زمستان ۱۳۸۸

ص ص ۱۵۵ - ۱۳۵

ارتباط سبک های هویت با عوامل برانگیزاننده و احساس موفقیت

دکتر جعفر برقی مقدم^۱

دکتر بتول مشرف جوادی^۲

دکتر سید امیر احمد مظفری^۳

دکتر میر تقی گروسی فرشی^۴

چکیده

هدف از مطالعه حاضر، تعیین ارتباط سبک های هویت با عوامل برانگیزاننده و احساس موفقیت در بین پسران نوجوان نخبه رشته های فوتبال و کاراته بود. نیز وضعیت متغیرهای فوق توصیف و مقایسه گردید. روش: آزمودنی ها شامل ۳۵۲ نفر از مسابقات نوجوانان کشوری کاراته و لیگ برتر نوجوانان فوتبال بود. ابزار تحقیق شامل پرسشنامه های وایریش برای تعیین سبک های هویت، SMS-6 جهت تعیین عوامل برانگیزاننده و رادسیپ جهت تعیین میزان احساس موفقیت بود. بیشترین میانگین سبک هویت، در هردو گروه سبک هویت اطلاعاتی - بیشترین میزان احساس موفقیت، در هردو گروه آرمان خواه - بیشترین میانگین عوامل برانگیزاننده، در فوتبال کنترل درون فکنی شده و در کاراته انگیزاننده های درونی بود. دو گروه در سبک های هویت هنجاری و سردرگم اجتنابی و در عوامل بی انگیزه و کنترل بیرونی اختلاف معنی داری با هم داشتند. ارتباط معنی داری بین سبک های هویت با برخی از عوامل برانگیزاننده و احساس موفقیت به صورت مثبت و منفی مشاهده گردید.

واژه های کلیدی: سبک های هویت، عوامل برانگیزاننده، احساس موفقیت.

^۱ - دانش آموخته واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی (دکترای تربیت بدنی با گرایش مدیریت و برنامه ریزی)

^۲ - استادیار دانشگاه تربیت معلم تهران

^۳ - معادل استاد دانشگاه تربیت معلم تهران

^۴ - استاد دانشگاه تبریز

مقدمه

شناخت فرد از ماهیت وجودی خود، هویت فردی محسوب می گردد. این شناخت، اساسی ترین و مهم ترین مرحله رشد تلقی می شود بطوری که مولای متقیان امیر مومنان علی (ع) می فرمایند:

« من عرف نفسه فقد عرف ربه » حضرت لازمه شناخت از خداوند متعال را خود شناسی بیان می نمایند که با این شناخت گام های بعدی تسهیل می گردد. لذا آشنایی با هویت به طور اعم و هویت فردی و سبک های هویت به طور اخص ضرورتی انکار ناپذیر می باشد.

به نظر اریکسون^۱ (Erikson, 1968, 120)، هویت عبارت است از افتراق و تمیزی که فرد بین خود و دیگران می گذارد. از دید او هویت یک سازه روانی اجتماعی است که شامل طرز فکر، عقاید فرد و نحوه ارتباط او با دیگران می شود. هویت فردی نیز جنبه هایی از هویت است که کمک می کند فرد خودش را از دیگران جدا کند و شامل دسته ای از ارزش ها، باورها و هدف هایی است که فرد دارد و از دید دیگران پنهان نیست (جوکار، ۱۳۸۵، ۳۱-۴۷).

اگر چه شناخت از خود (هویت فردی) جهت رشد و ترقی در تمام ابعاد وجودی انسان از جمله مهارت های ورزشی ضروری است اما این شناخت به تنهایی جهت رشد و ترقی در توسعه مهارت های ورزشی کافی نیست. مطمئناً جهت رسیدن به سکوه های افتخار تلاشی مضاعف لازم است که این تلاش بستگی شدیدی به رغبت درونی فرد دارد، عواملی که این میل درونی را افزایش می دهد، همانا عوامل برانگیزاننده ی فرد محسوب می گردد که می تواند به صورت درونی و یا به صورت بیرونی شخص را به فعالیتی وادارد و یا فعالیت فرد را شدت بخشد و یا به فعالیت او جهت بخشد و همچنین عکس این قضیه نیز امکان دارد که اتفاق بیافتد. انگیزاننده ها به آن دسته از عوامل گفته می شود که موجب می گردند یک

^۱- Erikson

فرد به انجام کاری پردازد. در حالی که انگیزش، واکنش فرد در برابر خواسته‌های اوست، عوامل انگیزشی یا انگیزاننده‌ها، پاداش‌ها یا به گونه‌ی کلی محرک‌هایی هستند که آتش آرزومندی فرد را برای ارضای این خواسته‌ها تندتر می‌کند. این عوامل در عین حال وسیله‌ی برقراری سازگاری میان نیازهای مختلف و حتی در اولویت قرار دادن این نیاز از میان نیازهای دیگر، خواهند بود (کونتر و همکاران، ۱۳۷۸، ۱۳۷).

بنابراین جهت برقراری سازگاری و اولویت بندی بین نیازهای مختلف که لازمه ایجاد رغبت برای تلاش مضاعف است. علاوه بر شناخت هویت فردی آشنایی با عوامل برانگیزاننده نیز ضرورتی انکار ناپذیر می‌باشد. رغبت درونی زمانی تداوم خواهد داشت که فرد موفقیت‌های خود را در ابعاد مختلف احساس نماید، عدم احساس موفقیت، رغبت درونی جهت تداوم تمرینات ورزشی و یا اجرای بهینه مهارت‌های فوق و نیز تلاش و کوشش وی را از بین خواهد برد و انگیزه‌های فرد را کم سو خواهد نمود. پس احساس موفقیت نیز از عوامل بسیار اساسی در جهت تداوم رشد محسوب می‌گردد. موفقیت از ماده «وفق» و «وفاق» و به معنای سازگاری، انطباق و همراهی است. انسانی را موفق می‌گویند که توانسته باشد بین تلاش‌ها و اهداف سازگاری و انطباق ایجاد کند و سعی و کوشش خود را قرین و همراه اهداف خویش قرار دهد. به عبارت دیگر، انسان به هدف رسیده را موفق می‌گویند. در حقیقت موفقیت پیش رفتن در مسیر است، نه به نقطه‌ی پایان رسیدن و به نظر آلفرد اوستن^۱ (حقیقی و همکاران، ۱۳۶۸، ۴۲). آرامش و اطمینان، بهترین موفقیت است لذا کوشیدن، جستن، یافتن و هرگز تسلیم نشدن راز موفقیت واقعی است که اگر به آن دست یابیم با تمام وجود احساس رضایت خواهیم کرد.

^۱ - Osten

لذا با توجه به اینکه هویت فردی (خود شناسی) اگر چه قدم اول در رسیدن به موفقیت های ورزشی می باشد لیکن احساس موفقیت می تواند در تداوم موفقیت های ورزشی عاملی بسیار اساسی باشد. و همچنین موفقیت ورزشی بستگی شدیدی به رغبت درونی فرد جهت تلاش و کوشش دارد که این رغبت از عواملی به نام عوامل برانگیزاننده نشات می گیرد.

علیرغم موارد فوق از دیدگاه مدیریت ورزشی شاهدیم که یک فرد ممکن است در عین حال، که از پایه ی بالایی از احساس موفقیت برخوردار است، نسبت به رشته ی ورزشی خود انگیزه ی اندکی داشته باشد و بالعکس، در حقیقت حالت زدگی یا بی تفاوتی در فرد ایجاد گردد. این احتمال قابل درک است که افراد با انگیزه های بسیار و احساس موفقیت کم، از رشته ی ورزشی خود، و یا با احساس موفقیت بسیار و انگیزه های محدود، نسبت به ورزش خود در جستجوی تغییر تیم خود یا حتی رشته ی ورزشی خود برآیند یا حتی در اوج شایستگی از ورزش روی گردان شوند (کونتز و همکاران، ۱۳۷۸، ۱۴۰).

موضوع زمانی پیچیده تر می شود که تفاوت های فردی در زمینه برخورد با تعارض های هویتی در انسانها را نیز در این مقوله مد نظر قرار دهیم. به این معنی که انسانها در برخورد با مسائل هویتی دارای سه سبک اطلاعاتی، هنجاری و سردرگم اجتنابی هستند. بطوریکه افراد با سبک اطلاعاتی در برخورد با مسائل هویتی به شیوه کنشی عمل می کنند. در سبک هنجاری فرد در برخورد با مسائل به شیوه واکنشی عمل می کند. و افرادی با سبک سردرگم اجتنابی، اهمال کار هستند (جوکار، ۱۳۸۵، ۳۱-۴۷).

اما در کدام سبک غالب از هویت، است که فرد بیشتر در معرض این حالت زدگی یا روی گردانی از ورزش خاص یا تغییر رشته ورزشی خود قرار می گیرد و یا برعکس در کدام سبک از هویت، فرد جهت رسیدن به موفقیت به تلاشی بیشتر سوق پیدا می کند، بسی جای سوال را در اذهان باقی گذاشته و پیچیدگی خاصی به

موضوع می دهد که بدون مطالعه دقیق علمی و پژوهش های متعدد پاسخ گویی امکان پذیر نخواهد بود.

با توجه به مطالب مذکور، ابتدا سبک غالب هویت هر یک از ورزشکاران پسر نوجوان نخبه رشته های ورزشی فوتبال و کاراته را شناسایی کرده و عواملی که فرد را جهت فعالیت ورزشی و رشد و ترقی و تلاش جهت رسیدن به قله های افتخار و می دارد، با توجه به سبک هویت، بر مبنای تفاوت های فردی انسان ها مشخص نموده و ارتباط این دو متغیر روشن گردید که کدام عامل انگیزشی در هر یک از سبک های سه گانه هویت مؤثر بوده است و نیز بررسی گردید که میزان احساس موفقیت فرد در این راستا چه مقدار بوده و چه تأثیری بر روی دو متغیر سبک های هویت با عوامل انگیزشی داشته است.

برخی از پژوهش هایی که در این زمینه به عمل آمده نتایج قابل توجهی را بدست آورده اند. اسکو^۱ و مارسیا^۲ (اسکو و همکاران، ۱۹۹۱، ۳۰۳-۲۸۹)، پس از بررسی شماری از تفاوت های به دست آمده در رابطه با وضعیت هویت مردان، آن را برآمده از شیوه های متفاوت اجتماعی شدن در آنها دانستند. پاترسون^۳، سوچینگ^۴ و مارسیا (پاترسون و همکاران، ۱۹۹۲، ۴۵) در رابطه با شکل گیری وضعیت هویت یابی مردان و زنان اشاره کرده اند که هویت کسب شده در مردان بین ۱۸ تا ۲۲ سالگی بدست می آید. آرچر^۵ (۱۹۹۳)، معتقد است که جریان تحول هویت در مردان به صورت دوری از تسلط و حاکمیت دیگران صورت می پذیرد (آرچر، ۱۹۹۳، ۹۲) فرانک^۶ و شاری^۷ (فرانک و شاری، ۲۰۰۲، ۲۲) به این نتیجه

¹-Skoe

²-Marcia

³-Patterson

⁴-Sochting

⁵-Archer

⁶-Frank

⁷-Shari

رسیدند که بین هویت ورزشی با زدگی از ورزش ارتباط منفی و همبستگی مثبتی بین هویت فردی با زدگی از ورزش وجود دارد. وی ویان برد^۱ و همکاران در پژوهشی متوجه گردیدند که زنان نمرات سنجش اطلاعات گرایشی بیشتری نسبت به مردان داشتند در حالی که مردان نمرات سنجش سردرگم بیشتری نسبت به زنان به دست آوردند. مارک گروس^۲ و همکاران نشان دادند که ورزش می تواند موجب ارتقای هویت فردی بشود سبک هویت ممکن است این اختلاف ها را موجب بشود. شجاع و همکاران (شجاع و همکاران، ۱۳۸۵، ۱۲۱) مشخص کردند که بین سبک های هویت اطلاعات مدار و اجتنابی دانشجویان پسر ورزشکار با نوع رشته ورزشی (گروهی یا انفرادی) رابطه معنی دار وجود دارد. بیژن شیری (شیری، ۱۳۷۶، ۴۲) نتیجه گرفت که میزان انگیزه های درونی شرکت کنندگان در دو همگانی شهرداری تهران بیشتر از انگیزه های بیرونی آنان است. عسگری و همکاران دریافتند که هدف گرائی و انگیزش پیشرفت در ورزشکاران رشته های انفرادی از ورزشکاران رشته های تیمی بیشتر است. در حالی که پیروزی گرائی در ورزشکاران رشته های تیمی نسبت به ورزشکاران رشته های انفرادی بیشتر است ولی این تفاوت از نظر آماری معنی دار نیست. تجاری و شریفی فر (تجاری و همکاران، ۱۳۸۶، ۱۵) نشان دادند که ارتباط معنی داری بین انگیزش درونی و اجرا و همچنین احساس خود سودمندی و انگیزش درونی وجود دارد. بین انگیزش بیرونی و انگیزش درونی نیز رابطه معنی داری مشاهده گردید. نیز بین بی انگیزگی و انگیزش درونی اختلاف معنی دار و معکوسی وجود دارد. و بین بی انگیزه گی و مقام کشتی گیران اختلاف معنی داری وجود داشته است.

¹ - Boyd

² - Groves

اهداف

هدف کلی

هدف کلی از این تحقیق تعیین ارتباط بین سبک های هویت با عوامل برانگیزاننده و احساس موفقیت در بین پسران نوجوان نخبه رشته های فوتبال و کاراته می باشد.

اهداف اختصاص

توصیف سبک های هویت ورزشکاران در بین آزمودنی ها
توصیف عوامل برانگیزاننده ورزشکاران در بین آزمودنی ها
توصیف احساس موفقیت ورزشکاران در بین آزمودنی ها
مقایسه سبک های هویت ورزشکاران در بین آزمودنی ها
مقایسه عوامل برانگیزاننده ورزشکاران در بین آزمودنی ها
مقایسه احساس موفقیت ورزشکاران در بین آزمودنی ها
تعیین ارتباط بین سبک های هویت با عوامل برانگیزاننده در بین آزمودنی ها
محاسبه ارتباط بین سبک های هویت با احساس موفقیت در بین آزمودنی ها
محاسبه ارتباط بین عوامل برانگیزاننده با احساس موفقیت در بین آزمودنی ها

روش شناسی پژوهش

روش تحقیق: روش تحقیق توصیفی- همبستگی بوده و از نوع تحقیقات کاربردی است که به صورت میدانی انجام پذیرفت. بطوری که نخست متغیرهای تحقیق مورد شناسایی و سپس بدون هیچ گونه دخالت یا استنتاج ذهنی توصیف گردید. همچنین برای دست یابی به ارتباط بین متغیرهای اصلی تحقیق و زیرمجموعه های آنها، پاسخ آزمودنی ها مورد ارزیابی قرار گرفت. به این منظور محقق به وسیله پرسشنامه های مربوطه، نقطه نظرات آزمودنی ها را بدون قضاوت و ارزش گذاری در قالب متغیرهای تحقیق توصیف کرده و سپس ارتباط بین

متغیرهای مورد نظر تحقیق را بدست آورد. پس از آن به مقایسه متغیرهای فوق در آزمودنی های رشته های فوتبال و کاراته پرداخته شد.

جامعه آماری، نمونه آماری و چگونگی تعیین حجم نمونه

دو جامعه آماری در این تحقیق وجود داشت که عبارت از:

الف) ورزشکاران پسر نوجوان نخبه رشته ورزشی فوتبال،

ب) ورزشکاران پسر نوجوان نخبه رشته ورزشی کاراته

در کل جامعه آماری فوتبال و کاراته به تعداد ۶۳۰ نفر بود. برای تعیین حجم نمونه آماری دوگروه آزمودنی، از جدول مورگان و کرجسی استفاده شد. و به تعداد ۱۷۶ آزمودنی برای هر گروه و مجموعاً ۳۵۲ نفر براساس آن جدول به صورت تصادفی تعیین شدند.

ابزار اندازه گیری

جهت مطالعه موضوع تحقیق ابزارهای زیر انتخاب گردیدند.

- ۱- جهت اندازه گیری سبک های هویت از آزمون سبک های هویت وایریش^۱ ساخته وایت^۲ و همکاران استفاده گردید. این پرسشنامه برگرفته از مدل برزونسکی است و شامل ۳۰ گویه برای سبک های اطلاعاتی، هنجاری و سر در گم اجتنابی می باشد. در مقابل هر گویه از طیف ۵ گزینه ای لیکرت استفاده شده است که کاملاً موافق نمره ۵ و کاملاً مخالف نمره ۱ می گیرد.
- ۲- جهت تشخیص عوامل برانگیزاننده پرسشنامه SMS-6^۳ کلیفورد مالیت^۴ و همکاران با ۲۴ گویه و شش زیر گروه، بی انگیزه، کنترل بیرونی، کنترل درون فکنی شده، کنترل جامع، کنترل تعیین هویت و انگیزاننده های درونی که هر

¹- The identity style inventory: A revision with sixth-grade reading level (ISI-6G)

²- White

³- Sport motivation scale

⁴- Mallett, Clifford

زیر گروه با چهار گویه مورد استفاده قرار گرفت. در مقابل هر گویه پاسخ از طیف ۴ گزینه ای لیکرت استفاده شده است که به ارتباط ندارد نمره ۱، ارتباط کمی دارد نمره ۲، ارتباط متوسطی دارد نمره ۳ و ارتباط زیادی دارد نمره ۴ تعلق می گیرد.

۳- جهت تشخیص احساس موفقیت آزمون احساس موفقیت رادسیپ^۱ به کار گرفته شده است. این پرسشنامه شامل سه زیر گروه، آرمان خواه، توفیق طلب و ناموفق با ۳۰ گویه می باشد. در مقابل هر گویه پاسخ، از طیف ۳ گزینه ای لیکرت استفاده شده است که کاملاً موافق نمره «الف» و تا اندازه ای موافق نمره «ب» و کاملاً مخالف نمره «ج» می گیرد. سپس بر اساس اطلاعات جدول مربوطه امتیاز بندی، و نتایج با توجه به مطالب ارائه شده تفسیر گردید.

اعتباریابی پرسشنامه ها از طریق نظر سنجی از اساتید دانشگاه ها و اعمال اصلاحات طبق نظر استاد راهنما و اساتید مشاور انجام گرفت. همچنین پایایی پرسشنامه با محاسبه ضریب پایایی آلفای کرونباخ برای پرسشنامه سبک های هویت برابر ۰/۷۴، برای پرسشنامه عوامل برانگیزاننده برابر ۰/۷۱ و برای پرسشنامه میزان احساس موفقیت ۰/۷۲ حاصل شد. و با انجام تست لوین و کولموگروف-اسمیرونوف در برنامه رایانه ای SPSS 13، تجانس واریانس و توزیع طبیعی جامعه نمونه در هر سه پرسشنامه تایید گردید.

روش های آماری برای تجزیه و تحلیل داده ها

داده های جمع آوری شده با توجه به آمار توصیفی و استنباطی بشرح زیر مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند:

جهت توصیف داده های جمع آوری شده از دو گروه مورد نظر از روش آمار توصیفی با محاسبه توزیع فراوانی، درصد فراوانی و برای تعیین نحوه توزیع

¹- Raudseep-Self Sabotage, Success

پراکندگی میانگین، انحراف معیار و واریانس محاسبه و نتایج در جداول ارائه شدند.

با توجه به نتایج آزمون های کولموگروف اسمیرنوف و لوین و طبیعی بودن توزیع داده ها، جهت مقایسه دیدگاه گروه های مورد مطالعه از آزمون پارامتریک تی تست و برای تعیین ارتباط بین متغیر های متعدد با هم از روش های پارامتریک ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید.

یافته های تحقیق

جدول ۱: مقایسه سبک های هویت ورزشکاران پسر نوجوان نخبه رشته های فوتبال و کاراته

متغیر سبک های هویت	گروه	میانگین	انحراف استاندارد	t تست	df	sig
سبک هویت اطلاعاتی	فوتبال	۳۸/۹۷	۵/۰۲	/۷۷	۳۴۷	N
	کاراته	۳۹/۳۸	۴/۹۲			
سبک هویت هنجاری	فوتبال	۳۳/۱۱	۵/۱۰	۱/۹۹	۳۴۵	/۰۵
	کاراته	۳۲/۰۷	۴/۵۳			
سبک هویت سردرگم اجتنابی	فوتبال	۲۹/۸۶	۶/۵۳	۱/۸۹	۳۴۸	/۰۵
	کاراته	۳۱/۱۱	۵/۸۰			

یافته ها نشان داد که در توصیف سبک های هویت، میانگین سبک هویت اطلاعاتی در هر دو گروه بیشتر از بقیه سبک ها بود. هر دو گروه فوتبال و کاراته در مقایسه با هم در سبک های هویت هنجاری و سردرگم اجتنابی اختلاف معنی داری با هم دارند.

جدول ۲: مقایسه عوامل برانگیزاننده ورزشکاران پسر نوجوان نخبه رشته های فوتبال و کاراته

متغیر عوامل برانگیزاننده	گروه	میانگین ها	انحراف استاندارد	t تست	df	sig
بی انگیزه	فوتبال	۵/۰۲	۲/۳۰	۳/۹۳	۳۵۰	/۰۰۱
	کاراته	۴/۰۱	۲/۴۸			
کنترل بیرونی	فوتبال	۶/۸۵	۲/۵۹	۴/۰۴	۳۵۰	/۰۰۱
	کاراته	۵/۷۷	۲/۳۲			
کنترل درون فکنی شده	فوتبال	۷/۰۳	۲/۷۶	۱/۱۶	۳۵۰	N
	کاراته	۶/۶۹	۲/۷۳			
کنترل جامع	فوتبال	۶/۸۷	۲/۳۳	۱/۸۰	۳۴۹	N
	کاراته	۶/۳۹	۲/۶۰			
کنترل تعیین هویت	فوتبال	۶/۳۶	۲/۸۲	/۸۳	۳۴۷	N
	کاراته	۶/۱۳	۲/۳۲			
انگیزاننده های درونی	فوتبال	۶/۴۶	۲/۹۵	۱/۷۳	۳۴۹	N
	کاراته	۷/۰۰	۲/۸۶			

در توصیف عوامل برانگیزاننده، بیشترین میانگین ها در فوتبال مختص عامل کنترل درون فکنی شده و در کاراته مختص انگیزاننده های درونی می باشد. هر دو گروه در مقایسه با هم در عوامل بی انگیزه گی و کنترل بیرونی اختلاف معنی داری باهم دارند.

جدول ۳: مقایسه میزان احساس موفقیت در ورزشکاران پسر نوجوان نخبه رشته های فوتبال و کاراته

متغیر احساس موفقیت	گروه	میانگین ها	انحراف استاندارد	T تست	df	sig
احساس موفقیت	فوتبال	۷/۲۲	۹/۰۶	/۰۲	۳۴۷/۵۴	N
	کاراته	۷/۲۰	۸/۲۳			

در توصیف احساس موفقیت وضعیت آرمان خواه بیشترین فراوانی را در هر دو گروه دارا بود.

جدول ۴: تعیین ارتباط بین سبک های هویت با عوامل برانگیزاننده در آزمودنی ها

سردرگم اجتنابی		هنجاری		اطلاعاتی		سبک های هویت
sig	r	Sig	r	sig	r	عوامل برانگیزاننده
/۰۱	/۱۳	/۴۵	/۰۰۶	/۱۴	-/۰۵	بی انگیزه
/۴۱	-/۰۱	/۰۷	/۰۷	/۰۴	/۰۹	کنترل بیرونی
/۰۱	-/۱۲	/۰۰	/۱۶	/۰۰	/۲۱	کنترل درون فکنی شده
/۲۱	-/۰۴	/۰۰	/۲۲	/۰۰	/۱۹	کنترل جامع
/۲۴	/۰۳	/۳۳	/۰۲	/۰۴	/۰۹	کنترل تعیین هویت
/۱۶	-/۰۵	/۰۰	/۱۵	/۰۰	/۲۸	انگیزاننده های درونی

ارتباط مثبت بین سبک هویت اطلاعاتی با عوامل کنترل بیرونی و کنترل تعیین هویت و کنترل درون فکنی شده، کنترل جامع، و انگیزاننده های درونی، ارتباط مثبت بین سبک هویت هنجاری با عوامل کنترل درون فکنی شده، کنترل جامع، و انگیزاننده های درونی، ارتباط مثبت بین سبک هویت سردرگم اجتنابی با بی انگیزه گی و ارتباط منفی با کنترل درون فکنی شده در آزمودنی ها مشاهده گردید.

جدول ۵: تعیین ارتباط بین سبک های هویت با احساس موفقیت در آزمودنی ها

سردرگم اجتنابی		هنجاری		اطلاعاتی		سبک هویت
sig	r	sig	r	sig	r	احساس موفقیت
/۰۰	-/۲۴	/۰۰	/۳۶	/۰۰	/۲۹	احساس موفقیت

ارتباط مثبت بین سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری با میزان احساس موفقیت و ارتباط منفی بین سبک هویت سردرگم اجتنابی با میزان احساس موفقیت در آزمودنی ها مشاهده گردید.

جدول ۶: تعیین ارتباط بین عوامل برانگیزاننده با احساس موفقیت در آزمودنی ها

احساس موفقیت		عوامل برانگیزاننده
sig	r	
/۰۱	-/۲۱	بی انگیزه
/۲۹	/۰۷	کنترل بیرونی
/۳۵	/۰۷	کنترل درون فکنی شده
/۱۰	/۱۱	کنترل جامع
/۱۱	/۱۱	کنترل تعیین هویت
/۰۰	/۱۶	انگیزاننده های درونی

ارتباط منفی بین عامل بی انگیزه با میزان احساس موفقیت و ارتباط مثبت بین عامل انگیزاننده های درونی با میزان احساس موفقیت وجود داشت

بحث و بررسی نتایج پژوهشی

این پژوهش با هدف کلی ارتباط سبک های هویت با عوامل برانگیزاننده و احساس موفقیت در بین پسران نوجوان نخبه رشته های فوتبال و کاراته انجام گرفت. با توجه به یک دید توصیفی به بیشترین و کمترین میانگین ها و فراوانی ها، مشخص گردید که هر دو جامعه آماری در متغیرهای هویت و احساس موفقیت شبیه هم بوده اند بطوریکه بیشترین میانگین سبک هویت غالب در هر دو جامعه آماری مختص به سبک هویت اطلاعاتی بوده و کمترین میانگین ها مربوط به سبک هویت سردرگم اجتنابی است. وجود سبک های متعدد هویتی در بین ورزشکاران با

دیدگاه اسکو و مارسیا (اسکو و همکاران، ۱۹۹۱، ۳۰۳-۲۸۹) که تفاوت در هویت‌ها را برآمده از شیوه‌های متفاوت اجتماعی شدن می‌انگارند همخوانی دارد. همچنین بیشترین فراوانی احساس موفقیت در وضعیت آرمان خواه بوده و کمترین آن در وضعیت ناموفق می‌باشد که هیچ‌یک از ورزشکاران در این وضعیت قرار نگرفتند. این امر طبیعی به نظر می‌رسد زیرا آزمودنی‌های جامعه پژوهشی نخبه‌های ورزشی هستند که هر یک به طرق مختلفی در وضعیت موفقیت آمیزی قرار گرفته‌اند. نکته مهم تر اینکه هم در سبک غالب هویت (اطلاعاتی) و هم در میزان احساس موفقیت (آرمان خواه) مطلوب‌ترین وضعیت را بیشترین افراد دارا بودند که همخوانی درونی در یافته‌های پژوهش را نشان می‌دهد. و نیز با پژوهش مارک گروس و همکاران (مارک گروس و همکاران، ۲۰۰۴، ۱۲۱) که معتقد است ورزش می‌تواند موجب ارتقای هویت فردی گردد همخوانی دارد.

کمترین میانگین‌ها و فراوانی‌ها در هر سه متغیر به ترتیب در سبک‌های هویت (سردرگم اجتنابی)، در عوامل برانگیزاننده (بی انگیزگی) و در میزان احساس موفقیت (ناموفق) می‌باشد، که این امر نیز با توجه به نخبه بودن آزمودنی‌ها در ورزش امری طبیعی به نظر می‌رسد و همخوانی درونی پژوهش را نشان می‌دهد. و نیز با پژوهش مارک گروس (مارک گروس و همکاران، ۲۰۰۴، ۱۲۱) همخوانی دارد. اختلافی که بین دو گروه در دید توصیفی مشاهده گردید در بیشترین میانگین عوامل برانگیزاننده بود. به طوری که در فوتبالیست‌ها بیشترین میانگین به عامل کنترل درون فکنی شده و در کاراته به انگیزاننده‌های درونی اختصاص یافته بود که کنترل درون فکنی شده نیز به نوبه خود وضعیتی تخصصی‌تر از انگیزاننده‌های درونی محسوب می‌گردد و با پژوهش‌های تجاری و شریفی فر (تجاری و همکاران، ۱۳۸۶، ۱۵) و شیری همخوانی دارد.

در مقایسه سبک‌های هویت گروه‌ها با هم مشخص گردید که دو گروه فوتبال و کاراته اختلاف معنی‌داری با هم در دو سبک هنجاری و سردرگم اجتنابی

دارند که در پژوهش شجیع و همکاران (شجیع و همکاران، ۱۳۸۵، ۱۲۱) بین سبک های هویت اطلاعات مدار و سردرگم اجتنابی دانشجویان پسر ورزشکار با نوع رشته ورزشی (گروهی یا انفرادی) رابطه معنی داری مشاهده گردیده بود که این دو تحقیق با هم همخوانی در این زمینه دارند. و نیز با پژوهش وی و یان برد و همکاران (برد و همکاران، ۲۰۰۳، ۴۹) همخوانی دارد.

در مقایسه عوامل برانگیزاننده گروه ها با هم مشخص گردید که دو گروه فوتبال و کاراته اختلاف معنی داری با هم در دو عامل بی انگیزه و کنترل بیرونی دارند که با تحقیق تجاری و شریفی فر (تجاری و همکاران، ۱۳۸۶، ۱۵) همخوانی دارد.

در مقایسه متغیر میزان احساس موفقیت آزمودنی ها، علیرغم اختلاف اندک بین میانگین ها که نشان داد گروه فوتبال بیشتر از گروه کاراته بود تفاوت معنی داری مشاهده نگردید که این نتیجه با پژوهش عسگری و همکاران که اعلام نموده است پیروزی گرایی در ورزشکاران رشته های تیمی نسبت به ورزشکاران رشته های انفرادی بیشتر است ولی این تفاوت از نظر آماری معنی دار نیست همخوانی دارد.

ارتباط مثبت بین سبک هویت اطلاعاتی با عوامل کنترل بیرونی و کنترل تعیین هویت و کنترل درون فکنی شده و کنترل جامع و انگیزاننده های درونی مشاهده گردید. و نیز ارتباط مثبت بین سبک هویت هنجاری با عوامل کنترل درون فکنی شده، کنترل جامع، و انگیزاننده های درونی مشاهده شد که به نظر امری طبیعی می رسد زیرا فرد هر چقدر دارای سبک غالب هویت اطلاعاتی و هنجاری باشد روی عوامل متعدد برانگیزاننده بی تفاوت نخواهد بود و به نوعی این یافته ها با پژوهش آندرسون (آندرسون، ۲۰۰۴، ۷۹) که مقیاس چند بعدی از عوامل هویت ورزشکاری را در چهار فاکتور ظاهر ورزشکار، اهمیت تمرین / ورزش ها / فعالیت های جسمانی، رقابت و تشویق دیگران می داند و بین پایه رفتار تمرینی و دفعات تمرینی در طول هفته با این چهار عامل هویت ورزشی ارتباط معنی داری

بدست آورده همخوانی دارد و با توجه به توضیحات شخصیتی این سبک هویتی (بیرامی، ۱۳۸۶، ۱۴) همخوانی با یافته‌ها وجود دارد.

ارتباط مثبت بین سبک هویت سردرگم اجتنابی و عامل بی‌انگیزه و ارتباط منفی بین سبک هویت سردرگم اجتنابی با عامل کنترل درون فکنی شده در آزمودنی‌ها مشاهده گردید. که این وضعیت نیز طبیعی محسوب می‌گردد و یک همخوانی درونی در تحقیق را نشان می‌دهد زیرا همچنانچه متذکر گردید ویژگی افراد دارای سبک غالب هویت سردرگم اجتنابی اهمال کار بودن آنها و سعی در به تاخیر انداختن موقعیت‌های تعارض انگیز و تصمیم‌گیری دارند، رفتارهای آنان الگوی مشخصی نداشته و موقعیتی است لذا این وضعیت با بی‌انگیزگی کاملاً قابل درک می‌باشد.

ارتباط مثبت بین سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری با میزان احساس موفقیت و ارتباط منفی بین سبک هویت سردرگم اجتنابی با میزان احساس موفقیت در آزمودنی‌ها مشاهده گردید. که این امر نیز قابل ادراک می‌باشد بطوریکه در وضعیت سردرگمی و اهمال کاری احساس موفقیت نیز مطمئناً کمتر بوده و هر چه هویت به سبک اطلاعاتی سوق پیدا نماید می‌تواند احساس موفقیت فرد را افزایش دهد این امر با نظر آرچر که معتقد است جریان تحول هویت در مردان با دوری از تسلط و حاکمیت دیگران صورت می‌گیرد همخوانی دارد. و همچنین با نظر کارول گیلیگان که معتقد است شکل‌گیری هویت در پسران اساساً برای استقلال، فردیت و رقابت می‌باشد مرتبط است.

ارتباط منفی بین عامل بی‌انگیزه با میزان احساس موفقیت و ارتباط مثبت بین عامل انگیزاننده‌های درونی با میزان احساس موفقیت مشاهده شد. همان طوریکه ذکر گردید این مورد نیز منطقی به نظر می‌رسد که هر چه عامل بی‌انگیزه بیشتر باشد میزان احساس موفقیت کمتر خواهد شد زیرا فردی که انگیزه‌ای نداشته باشد

رغبتی برای موفقیت نخواهد داشت تا بتواند آن را احساس نماید. این امر با یافته‌های (فرانک و شاری، ۲۰۰۲، ۲۲) همخوانی دارد.

منابع :

- آریان پور کاشانی، عباس، آریان پور کاشانی، منوچهر (۱۳۷۱)، فرهنگ دانشگاهی انگلیسی-فارسی، جلد اول، تهران: سپهر.
- افروزه، محمد صادق، محرم زاده، مهرداد و افروزه، محسن (۱۳۸۵)، بررسی عوامل انگیزشی نیروهای داوطلبی در ورزش. چکیده مقالات هفتمین همایش ملی تربیت بدنی و علوم ورزشی. دانشگاه تبریز.
- باقری، سارا، بهرام، عباس، شجاعی، معصومه و فرجی، غلامرضا (۱۳۸۵)، ارتباط بین هدف گرایی و توانایی درک شده با عوامل انگیزش شرکت در دانش آموزان مدارس راهنمایی شهر قدس. چکیده مقالات هفتمین همایش ملی تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز.
- بیرامی، منصور (۱۳۸۶)، هویت و هویت یابی، رویکردهای مختلف [جزوه درسی] دانشگاه تبریز.
- تاجیک، محمدرضا (۱۳۸۴)، روایت غیریت و هویت در میان ایرانیان. تهران: فرهنگ گفتمان.
- تجاری، فرشاد، شریفی فر، فریده (۱۳۸۶)، ارتباط احساس خود سودمندی، انگیزش ورزشی و اجرای مهارت کشتی مورد کاربرد برای برآورد اجرا. فصلنامه علوم ورزشی جهش، شماره ۲، صفحه ۱۵-۲۰، تهران: پژوهشکده اداره تربیت بدنی دانشگاه آزاد اسلامی.
- رضائی خلیل آبادی، غلامرضا (۱۳۷۲)، بررسی انگیزه های افراد شرکت کننده در ورزش های همگانی تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تربیت معلم تهران.
- جارویس، مت (۱۳۸۰)، روانشناسی ورزشی (محمد تقی اقدسی، مترجم) دانشگاه تبریز.
- جوکار، بهرام (۱۳۸۵)، رابطه کنش سبک های تفکر و سبک های هویت. فصلنامه روانشناسی، شماره یک: صفحه ۳۱-۴۷، دانشگاه تبریز.
- حقیقی، محمدعلی، میرسپاسی، نیلوفر (۱۳۶۸)، تکنولوژی و مهندسی فکر، تهران: فراروان.

- خیری، عامر، بلوچی، رامین (۱۳۸۵)، مقایسه میزان انگیزه ترس از موفقیت دانشجویان ورزشکار و غیر ورزشکار، چکیده مقالات هفتمین همایش ملی تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز.
- شجاع، رضا، حیدری، امیر رضا، عطار زاده حسینی، رضا (۱۳۸۵)، مقایسه سبک هویت (اطلاعات مدار، هنجاری و سردرگم) دانشجویان پسر ورزشکار و غیر ورزشکار دانشگاه فردوسی مشهد و ارتباط آن با میزان تعهد در آنان. چکیده مقالات هفتمین همایش ملی تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز.
- شرفی، محمد رضا (۱۳۸۶). دنیای نوجوان. تهران: تربیت.
- شهلائی باقری، جواد (۱۳۸۴)، ارتباط بین سبک های رهبری مربیان تیم های ملی کشتی جهان با میزان نگرش به موفقیت آنان. رساله دکتری، تهران: دانشگاه تربیت معلم.
- شیرینی، بیژن (۱۳۷۶)، بررسی انگیزه های شرکت کنندگان در دوی همگانی شهرداری تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
- طالبیان نیا، حسین (۱۳۸۵)، مطالعه روش های توسعه رفتار اخلاقی در ورزش قهرمانی کشور و ارائه راهکار مناسب، تهران: واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی.
- عسگری، محمد، اصلانخانی، محمد علی، نمازی زاده، مهدی (۱۳۸۵)، توصیف و مقایسه انگیزش پیشرفت ورزشی دانشجویان دختر و پسر ورزشکار دانشگاه های سراسری، چکیده مقالات هفتمین همایش ملی تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه تبریز.
- عمید، حسن (۱۳۷۱)، فرهنگ عمید (چاپ هشتم)، تهران: امیر کبیر.
- فلاح نژاد، فرناز (۱۳۸۶)، موفقیت [جزوه درسی] تبریز: دانشگاه آزاد اسلامی.
- کونتز، هرولد، اودانل، بهریخ (۱۳۷۸)، اصول مدیریت [جلد دوم]، (طوسی، محمد علی و همکاران، مترجمین)، تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی.
- لطف آبادی، حسین (۱۳۸۱)، روانشناسی رشد ۲، تهران: سمت.
- معین، محمد (۱۳۷۱)، فرهنگ فارسی معین [جلد ۴]، تهران: امیر کبیر.
- مقیمی، محمد (۱۳۸۰)، سازمان و مدیریت رویکردی پژوهشی [چاپ سوم]، تهران: ترمه.

-
- هرسی، پل، بلانچارد، جانسون (۱۳۸۳)، مدیریت رفتار سازمانی (کبیری، قاسم، مترجم)، (چاپ هشتم) تهران: سازمان چاپ دانشگاه آزاد اسلامی.
- هودشتیان، عطا (۱۳۸۱)، مدرنیته جهانی شدن و ایران. تهران: چاپخش.
- Anderson, C.B. (2004), Athletic identity and its relation to exercise behavior: scale development and initial validation. U.S.A, Houston.
- Archer, S. (1993), Multiple group identities: Differentiation, conflict and integration. In J.
- Boyd, V. s., & Hunt, p. f., & kandell, J. J., & Lucas, M. s. (2003). Relationship between Identity processing style and Academic success in undergraduate students. Journal of college student Development.
- Deci, E.L., & Ryon, R. M. (1978), Intrinsic motivation: Theory and application: in D.M. Landers R. W. Christina (Eds.), Psychology of motor behavior and sport. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Erikson, E. H. (1968), Identity: Youth and Crisis. New York: W.W. Norton and Company Inc.
- Frank, J. H., & Shari, J.H. (2002), Relationships among Perfectionism, Achievement Goals, Athletic Identity, and Athlete Burnout. Conference, Tucson. U.S.A.
- Groves, M., & Biscomb, K., & Nevill, A., & Matheson, H. (2004), Exercise dependence, self-esteem and identity reinforcement. A comparison of three universities in the United Kingdom, Walsall, UK, University of Wolverhampton.
- Lamont, A., & Mills, S.A. (2006), Athletic identity and its relationship to sport participation levels. Australia, University of Southern Queensland.

- Mallett, C., & Kawabata, M., & Newcombe, P.r., & Otero, F., & Andres, J.S. (2007), Sport motivation scale-6 (SMS-6): A revised six – factor sport motivation scale. Australia, the University of Queensland, St. Lucia.
- Marcia, J. (1989), Identity and interventions. *Journal of Adolescence*, 12, 401 – 410.
- Orlofsky, J. (1977), Identity formation, Achievement, and fear of success in college men and women. University of Missouri – St. Louis.
- Parker, B. (2007), Motivation needs and their relationship to life success. Florida international university.
- Patterson, S., & Sochting, L., & Marcia, J. (1992), The inner space and beyond: Women and identity. In G.
- Ryska, T .A. (2002), the effects of Athletic Identity and Motivation Goals on Global Competence Perceptions of Student-Athletes. *Journal Child Study*, Vol. 32.
- Skoe, E., & Marcia, J. (1991), A measure of care-based morality and its relation to ego identity. *Merrill palmer quarterly*, 73, 289 – 303.
- White, J. M., & Wampler, R.S., & Winn, K.I. (1998), the identity style inventory: A revision with sixth-grade reading level (ISI-6G). *Journal of Adolescent Research*, 13,2 233-245